

LETI2209/1999
ID intern unic: 311502
[Версия на русском](#)

[Fișa actului juridic](#)

Republica Moldova

ACTE INTERNAȚIONALE

ACORD Nr. 2209
din 22.09.1999

Acord între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Letonia privind promovarea și protejarea reciprocă a investițiilor

Publicat : 22.09.1999 în Monitorul Oficial Nr. 000 Promulgat : 22.09.1999

Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Letonia, denumite în continuare "Părți Contractante",

DORIND să intensifice cooperarea lor economică în avantajul reciproc al ambelor State în termeni de lungă durată,

AVÎND drept scop crearea condițiilor favorabile pentru realizarea investițiilor investitorilor oricărei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante,

RECUNOSCÎND că promovarea și protejarea investițiilor, în baza prezentului Acord, va stimula inițiativa în acest domeniu,

AU CONVENIT ASUPRA CELOR CE URMEAZĂ:

Articolul 1

Definiții

În scopul prezentului Acord:

1. "Investiție", înseamnă orice gen de patrimoniu, investit de către un investitor al unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, în conformitate cu legile și regulamentele pe teritoriul Părților Contractante, și în particular, dar nu exclusiv, include:

a) proprietatea mobilă și imobiliară inclusiv proprietatea funciară și orice alte drepturi de proprietate, așa ca ipoteci, gajuri sau angajamente;

b) cote-părți în acțiuni și obligațiuni într-o companie și orice altă formă de participare în companie;

c) creanțe monetare sau orice performanță conform contractului, cu valoare economică, așa ca împrumuturile în legătură cu o investiție;

d) drepturi de proprietate intelectuală și industrială inclusiv patente, mărci comerciale, procese tehnice, know-how-ul, goodwill-ul și orice alte drepturi similare;

e) concesiuni comerciale conferite prin lege sau în virtutea unui contract, inclusiv concesiuni de cercetare privind cultivarea, extracția sau exploatarea resurselor naturale;

f) bunuri, care printr-un acord de leasing, sunt puse la dispoziția unui arendaș pe teritoriul unei Părți Contractante, în conformitate cu legile și regulamentele sale.

O posibilă modificare a formei, în care investițiile au fost efectuate, nu afectează caracterul lor de investiții.

2. "Venituri", înseamnă suma obținută dintr-o investiție și în particular, dar nu exclusiv, include profitul, dobânda, sportul de capital, dividendele, drepturile de autor și onorariile.

3. "Investitor", în ceea ce privește fiecare Parte Contractantă, înseamnă:

- a) persoanele fizice, care sunt cetățenii acestei Părți Contractante în conformitate cu legislația sa;
- b) persoanele juridice constituite sau încorporate în conformitate cu legislația Părții Contractante;

4. "Teritoriu" înseamnă:

a) referitor la Republica Moldova, "teritoriu" înseamnă spațiul geografic alcătuit din sol și subsol, ape și coloana de aer deasupra solului și apelor cuprinse între frontierele sale, precum și a apelor teritoriale asupra cărora Republica Moldova își exercită suveranitatea sa exclusivă și deplină.

b) referitor la Republica Letonia - teritoriul Republicii Letonia ce include apele teritoriale, precum și orice suprafață maritimă asupra căreia Letonia, în conformitate cu dreptul internațional, își exercită drepturile suverane asupra șelfului continental și subsolului și resurselor naturale ale acestor suprafețe.

Articolul 2

Promovarea și Protejarea Investițiilor

1. Fiecare Parte Contractantă promovează pe teritoriul său investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante și admite asemenea investiții în conformitate cu legislația sa.

2. Investițiilor investitorilor unei Părți Contractante, permanent, li se va acorda tratamentul just și echitabil și se vor bucura de protecție și securitate deplină pe teritoriul celeilalte Părți Contractante. Fiecare Parte Contractantă va asigura ca managementul, menținerea, utilizarea, posesia sau dispoziția pe teritoriul sau a investițiilor investitorilor celeilalte Părți Contractante să nu fie afectate prin măsuri discriminatorii sau nejustificate.

3. Veniturile din investiții și în cazuri de reinvestire venitul garantat din acestea, se vor bucura de aceeași protecție ca și investițiile inițiale.

4. Fiecare Parte Contractantă va respecta orice altă obligațiune asumată în legătură cu investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante.

Articolul 3

Tratamentul investițiilor

1. Fiecare Parte Contractantă va acorda investițiilor, efectuate pe teritoriul său de către investitorii celeilalte Părți Contractante, tratamentul nu mai puțin favorabil decât cel acordat investițiilor propriilor săi investitori sau investițiilor investitorilor oricărui Stat terț, oricare este mai favorabil.

2. Fiecare Parte Contractantă va acorda investitorilor celeilalte Părți Contractante, în ceea ce privește activitatea acestora în legătură cu investițiile pe teritoriul său, tratamentul nu mai puțin favorabil decât cel acordat propriilor săi investitori sau investitorilor oricărui Stat terț, oricare este mai favorabil.

3. Prevederile paragrafelor 1 și 2 ale prezentului Articol nu vor fi interpretate în așa fel ca să oblige o Parte Contractantă să extindă asupra investitorilor celeilalte Părți Contractante avantajul oricărui tratament, preferință sau privilegiu ce rezultă din:

- a) participarea sa la orice uniune vamală, uniune economică, acord regional de integrare economică sau alte acorduri internaționale similare existente sau viitoare, sau
- b) orice acord internațional sau aranjament ce reflectă pe deplin sau parțial impozitarea.

Articolul 4

Exproprierea

1. Investițiile investitorilor fecărei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante nu for fi expropriate, naționalizate sau supuse oricărei alte măsuri, efectele căreia vor fi similare exproprierii sau naționalizării (denumită în continuare "expropriere"), cu excepția unui scop public, în virtutea procesului legal, în bază non-discriminatorie și urmată de plata unei compensări prompte, adecvate și efective. Asemenea compensare va totaliza valoarea de piață a investițiilor afectate imediat înainte de a fi întreprinsă măsura actuală sau devenită cunoscută în public, oricare este prima, aceasta va include dobânda din data exproprierii până la data plății, la o rată comercială normală și va fi liber transferabilă în valută liber convertibilă.

2. Prevederile paragrafului 1 al acestui Articol de asemenea se vor aplica, în cazul când o Parte Contractantă expropriează bunurile unei companii care este constituită în virtutea legilor în vigoare în orice parte al teritoriului său și în care investitorii celeilalte Părți Contractante dețin acțiuni.

3. În conformitate cu legislația Părții Contractante care efectuează exproprierea, investitorul afectat va avea dreptul la o revedere promptă a cazului său de către un organ judiciar sau altă autoritate

independentă al acestei Părți și la evaluarea investițiilor sale, în conformitate cu principiile stipulate în acest Articol.

Articolul 5

Compensarea Pierderilor

1. Investitorilor unei Părți Contractante, investițiile cărora pe teritoriul celeilalte Părți Contractante suferă pierderi cauzate de război sau alt conflict armat, starea de urgență națională, tulburare civilă sau alte evenimente similare, pe teritoriul celeilalte Părți Contractante va fi acordat de către ultima Parte Contractantă, în ceea ce privește restituirea, despăgubirea, compensarea sau altă soluționare, tratamentul nu mai puțin favorabil decât cel acordat de către ultima Parte Contractantă propriilor investitori sau investitorilor unui Stat terț, oricare este mai favorabil. Plățile rezultate vor fi efectuate fără întârziere și vor fi liber transferabile în valută liber convertibilă.

2. Fără prejudiciul paragrafului 1 al acestui Articol, investitorii unei Părți Contractante care, în orice situație la care se referă acest paragraf, suferă pierderi pe teritoriul celeilalte Părți Contractante, ce rezultă din:

a) rechiziționarea investiției lor sau a unei părți din aceasta de către forțele sau autoritățile celei din urmă, sau

b) distrugerea investiției lor sau a unei părți din aceasta de către forțele sau autoritățile celei din urmă, care n-a fost o necesitate reieșind din situație, li se va acorda o restituire sau compensare, care în orice caz, va fi promptă, adecvată și efectivă.

3. Plățile ce rezultă vor fi efectuate fără întârziere și vor fi liber transferabile în valută liber convertibilă.

Articolul 6

Repatrierea Investițiilor și Veniturilor

1. Fiecare Parte Contractantă va garanta, în ceea ce privește investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante, un transfer fără restricții a investiției și veniturilor săi.

Transferurile vor fi efectuate fără întârziere, în monede naționale ale Republicii Moldova și Republicii Letonia, precum și alte monede în conformitate cu legislația pe teritoriile Părților Contractante.

2. Asemenea transferuri vor include în particular, da nu exclusiv:

- a) capitalul și sumele adiționale pentru menținerea sau creșterea investiției;
- b) profituri, dovânzi, dividende și alte venituri curente;
- c) fonduri pentru rambursare creditelor;
- d) drepturi de autor și onorariile;
- e) profitul din vânzarea sau lichidarea totală sau a oricărei părți investiției;
- f) compensarea în virtutea Articolelor 4 și 5;
- g) câștigurile persoanelor fizice, prevăzute în conformitate cu legile și regulile acelei Părți Contractante unde investiția a fost efectuată.

Articolul 7

Subrogarea

1. Dacă investițiile investitorului unei Părți Contractante pe teritoriul celeilalte Părți Contractante au fost asigurate împotriva riscurilor noncomerciale în virtutea sistemului legal de garanții, orice subrogare a asigurătorului, în cadrul drepturilor investitorului în cauză, în conformitate cu termenii unei astfel de asigurări, va fi recunoscută de către cealaltă Parte Contractantă, fără a prejudicia drepturile investitorului în virtutea Articolului 9 al acestui Acord.

2. Asigurătorul nu va fi justificat să exercite oricare drepturi, decât cele, care investitorul ar fi fost justificat de a le exercita.

3. Diferențele dintre o Parte Contractantă și asigurare se vor încerca să fie remediate în conformitate cu prevederile Articolului 9 al prezentului Acord.

Articolul 8

Soluționarea Diferendelor între Părțile Contractante

1. Orice diferend dintre Părțile Contractante referitor la interpretarea sau aplicarea prezentului Acord vor fi, în măsura posibilității, soluționate prin negocieri, nemijlocit prin canale diplomatice.

2. Dacă diferendul nu poate fi soluționat în timp de șase luni de la începutul negocierilor, acesta va fi supus unui tribunal arbitral, pe baza cererii oricărei Părți Contractante.

3. Tribunalul arbitral va fi constituit ad hoc, după cum urmează: fiecare Parte Contractantă va desemna câte un arbitru și acești doi arbitri vor alege în comun acord un cetățean al unui Stat terț drept președinte. Arbitrii vor fi desemnați în timp de trei luni, președintele - în timp de cinci luni din data când fiecare Parte Contractantă a informat celaltă Parte Contractantă despre intenția sa de a supune diferendul unui tribunal arbitral.

4. Dacă în cadrul perioadei specificate în paragraful 3 al acestui Articol desemnările necesare nu au fost efectuate, fiecare Parte Contractantă, în lipsa altei înțelegeri, poate invita Președintele Curții Internaționale de Justiție să efectueze numirile necesare. Dacă Președintele Curții este un cetățean al uneia dintre Părțile Contractante sau dacă acesta este astfel împiedicat să exercite această funcție, Vice-Președintele sau dacă el de asemenea este cetățean al uneia dintre Părțile sau dacă acesta este astfel împiedicat să exercite această funcție, Membrul Curții, următorul în grad, care nu este cetățean al uneia dintre Părțile Contractante, va fi invitat să efectueze numirile necesare.

5. Tribunalul arbitral va decide în conformitate cu legea, incluzând în particular acest Acord și alte acorduri importante dintre Părțile Contractante, precum și regulile genereale recunoscute și principiile dreptului internațional.

6. În afară de cazul, când Părțile Contractante decid altfel, tribunalul își va stabili propria sa procedură.

Tribunalul va adopta decizia sa prin majoritate de voturi. Această decizie va fi definitivă și obligatorie pentru Părțile Contractante.

7. Fiecare Parte Contractantă va suporta cheltuielile legate de numirea arbitrului său și de reprezentarea sa. Cheltuielile legate de Președinte, precum și alte cheltuieli vor fi suportate în egală măsură de către Părțile Contractante. Totodată, tribunalul poate prin decizia sa directă să stabilească ca o parte mai mare de cheltuieli să fie suportată de către una dintre Părțile Contractante și această decizie va fi obligatorie pentru ambele Părți Contractante.

Articolul 9

Soluționarea Diferendelor dintre un Investitor și o Parte Contractantă

1. Diferențele dintre un investitor al unei Părți Contractante și cealaltă Parte Contractantă, în ceea ce se referă la obligațiunea acesteia din urmă conform acestui Acord, în legătură cu o investiție a primei, vor fi, în măsura posibilității, soluționate de către părțile în dispută pe cale amiabilă.

2. Dacă aceste diferende nu pot fi soluționate în decurs de șase luni, din data în care oricare parte a cerut soluționarea amiabilă, investitorul în cauză poate supune diferendul oricăror curți competente ale Părții Contractante pe teritoriul căreia au fost efectuate investițiile sau unui arbitraj internațional.

Fiecare Parte Contractantă poate încuviința supunerea unui astfel de diferend Arbitrajului internațional.

3. Dacă diferendul ține de competența arbitrajului internațional, investitorul în cauză poate supune diferendul:

a) Centrului Internațional pentru Soluționare Diferendelor legate de Investiții, stabilit prin Convenția pentru Soluționarea Diferendelor legate de Investiții între State și cetățenii altor state", deschisă pentru semnare la Washington la 18 martie 1965 pentru arbitraj sau conciliere, sau

b) unui Tribunal arbitral "ad-hoc", care va fi stabilit conform Regulilor de arbitraj ale Comisiei Națiunilor Unite pentru Drept Comercial Internațional (U.N.C.I.T.R.A.L.).

4. Tribunalul arbitral va rezolva diferențele în conformitate cu prevederile acestui Acord și regulile și principiile aplicabile ale dreptului internațional. Hotărîrea arbitrajului va fi definitivă și obligatorie pentru ambele părți la diferend. Fiecare Parte Contractantă va îndeplini fără întârziere oricare asemenea sentință și astfel de sentință va fi aplicată în conformitate cu legislația națională.

5. În timpul procedurii de arbitraj sau de aplicare a hotărîrii, Partea Contractantă implicată în diferend nu va înainta obiecții în legătură cu faptul, că investitorul celeilalte Părți Contractante a primit o compensare totală sau parțială a daunei, în virtutea unui Contract de asigurare.

Articolul 10

Aplicarea altor Reguli

Dacă prevederile legii oricărei Părți Contractante sau obligațiunile în virtutea dreptului internațional existente în prezent sau stabilite pe viitor între Părțile Contractante adițional la acest Acord, conțin o reglementare, fie în general sau specific, justificând investițiile investitorilor celeilalte Părți Contractante la tratamentul mai favorabil decât cel prevăzut în acest Acord, asemenea reglementare, va prevala acest Acord, în măsura în care este mai favorabilă.

Articolul 11

Consultări

Reprezentanții Părților Contractante, în măsura necesităților, se vor consulta în orice problemă legată de implementarea acestui Acord. Aceste consultații se vor efectua la propunerea uneia dintre Părțile Contractante în locul și timpul stabilit prin canale diplomatice.

Articolul 12

Aplicarea

Prezentul Acord va fi, de asemenea, aplicat față de investițiile efectuate, anterior intrării lui în vigoare de către investitorii oricărei Părți Contractante în teritoriul celeilalte Părți Contractante, în conformitate cu legislația ultimei dar nu se va aplica oricărui diferend cu privire la o investiție apărut sau oricărei revendicări soluționate înaintea intrării lui în vigoare.

Articolul 13

Intrarea în Vigoare - Durata - Terminarea

1. Prezentul Acord va intra în vigoare la a 30 zi de la data ultimei notificări în scris, prin canale diplomatice, despre îndeplinirea de către Părțile Contractante a procedurilor interne necesare intrării lui în vigoare.

2. Prezentul Acord se încheie pe un termen de zece ani. Acțiunea lui se va prelungi pentru un termen ulterior de zece ani, dacă oricare Parte Contractantă nu va notifica cealaltă Parte Contractantă, prin canale diplomatice, dar nu mai târziu de un an pînă la expirarea acțiunii lui, despre intenția sa de a-l denunța.

3. Pentru investițiile efectuate anterior expirării acțiunii prezentului Acord, prevederile prezentului Acord vor continua să beneficieze pentru o perioadă de zece ani din data investirii.

Întocmit la Riga, la 22 septembrie 1999, în două exemplare, în limbile Moldovenească, Letonă și Engleză, toate textele fiind egal autentice.

În cazul apariției unor divergențe în interpretare, textul în limba engleză va prevala.

Pentru Guvernul
Republicii Moldova

Pentru Guvernul
Republicii Letonia